

Samen met
de jeugd

Samen met de Jeugd Hart van Brabant

KOERS **Jeugd(hulp)**

Elk kind heeft het recht om gezond, veilig en prettig op te groeien. Om zijn of haar mogelijkheden te onderzoeken, te dromen, talenten te ontwikkelen en het beste in zichzelf naar boven te halen. De **ambitie** is dat we denken vanuit de leefwereld van kinderen, jongeren en hun ouders. Niet vanuit regels en procedures. De vorm volgt de inhoud en niet andersom. Bij alles wat we doen stellen we ons de vraag **“Wordt het kind hier gelukkiger van?”**

Samen met
de jeugd

KOERS Jeugd(hulp)

In de nieuwe koers 'Samen met de Jeugd' staan onze ambities voor de jaren 2018 en verder. Op een eigen manier gemaakt. Niet vanachter het bureau geschreven, maar gemaakt door kinderen, jongeren, ouders, professionals, bestuurders en raadsleden.

In alle gesprekken die voor deze koers zijn gevoerd, werd duidelijk dat er een beweging gaande is. Aangeduid met woorden als **contact, aandacht, menselijkheid, nabij zijn, vertrouwen, gezien worden, passie, partnership en gelijkwaardigheid**. Het verschil maken, dat wat nodig is. Niet door te praten, maar door te doen. En het mooie is: ieder van ons kan elke dag dat verschil maken.

Daar hoort geen dik pak papier bij, maar iets dat (ver)bindt en waar je inspiratie uithaalt. Daarom dit interactieve magazine als koers voor de komende jaren. Een startpunt om met elkaar het gesprek te blijven voeren over deze beweging.

Deze Koers Jeugd(hulp) is in opdracht van de Bestuurscommissie Jeugd regio Hart van Brabant opgesteld. Het is geen statisch document: de buitenwereld verandert immers continu. De Koers Jeugd(hulp) vormt de basis voor de jaarlijkse uitvoeringsagenda, waarin we onze ambities concretiseren.

KOERS Jeugd(hulp)

De Koers Jeugd(hulp) bestaat uit vijf bouwstenen. Elke bouwsteen lichten we toe. En we hebben een vertaling gemaakt van wat de bouwsteen voor kinderen/jongeren, hun ouders, professionals en gemeenten betekent. Waar komen we vandaan en waar gaan we naartoe? Klik op een van de bouwstenen om deze te bekijken. Ook kun je het bouwproces van de koers bekijken.

Het bouwproces
van de koers

Het kind
écht zien

In verbinding
werken

Aandacht

Erbij zijn

Veiligheid
voorop

KOERS Jeugd(hulp)

Meer dan honderd mensen hebben zich actief ingezet om te komen tot de nieuwe Koers Jeugd(hulp). Zorgprofessionals, medewerkers van de toegang, ervaringsdeskundigen, jongeren, het Innovatienetwerk jeugd, scholen, jongerenwerk, belangenverenigingen, jeugdleden, sociale adviesraden, huisartsen, GGD, politie, raad voor de kindbescherming en ook ambtenaren, raadsleden en bestuurders van de negen regiogemeenten.

We hebben langs drie sporen gewerkt. Van elk spoor is een filmpje gemaakt, dus klik vooral even verder:

- 🔗 We hebben [interactieve werksessies](#) georganiseerd waarin veel professionals letterlijk bouwstenen voor de koers hebben gemaakt.
- 🔗 We zijn bij [drie basisscholen](#) langsgeweest. Onder begeleiding van Consulting Kids hebben de hoogste klassen aan de hand van een sprookje gewerkt aan het antwoord op de vraag hoe we het kind centraal kunnen stellen in ons handelen en we het kind daarin maximaal een stem kunnen geven. Deze creatieve ideeën zijn in lijn met de bouwstenen van de koers en krijgen een plek in de uitvoeringsagenda. Wat dacht je bijvoorbeeld van een intake in het zwembad, een aandachtsmeter of een Hulpverleners Tinder?
- 🔗 We hebben via de [Adviesvangers](#) bij jongeren opgehaald van welke initiatieven zij enthousiast worden. Deze ervaringen hebben de adviesvangers vastgelegd in [vlogs](#). In deze vlogs wordt je meegenomen in de leefwereld van jongeren. Een mooie illustratie van de bouwstenen 'het kind echt zien' en 'erbij zijn'.

Het bouwproces
van de koers

Het bouwproces van de koers

Het kind
écht zien

Het kind écht zien, met zijn eigen verhaal, dromen en talenten

- Echt contact is de basis voor elke keuze in plaats van een papieren beslissing.
- Meedoen - Iedereen doet volwaardig mee. We houden problemen klein. De dromen en talenten van het kind zijn het uitgangspunt, niet zijn belemmeringen en problemen.
- Ondersteuningsbehoefte van het kind (en zijn ouders) is leidend. Afweging best passende oplossing bij huidige situatie.
- Kinderen (en hun ouders) hebben zelf de regie over hun plan en hun dossier.
- Professionals vertrouwen op het kind (en zijn ouders).
- We doen wat nodig is voor het kind. Regels, procedures en protocollen mogen dit niet in de weg staan.
- Informatie en communicatie sluiten aan bij kinderen (en hun ouders).
- Tenzij de veiligheid in het geding is. We durven grenzen te stellen en vanuit het opgebouwde vertrouwen te confronteren met eigen gedrag.

Het kind
écht zien

Het kind écht zien. Het kind met dromen en talenten en niet het probleem. Hoe doen we dat? Door echt te luisteren, samen oplossingsrichtingen te verkennen en samen een plan te maken. Niet het gesprek aangaan met de oplossing al op zak. Praten mét kinderen en jongeren en niet over hen. Gelijkwaardigheid. Kinderen en jongeren en hun ouders serieus nemen. En daarbij regels, wetten, protocollen voor jou laten werken in plaats van dat ze jouw werk bepalen. En altijd gemakkelijke, heldere taal gebruiken.

Laten we de talenten en actuele ontwikkeling van het kind op de voorkant van dossiers zetten in plaats van zijn geschiedenis en problemen. Laat kinderen / jongeren en hun ouders hun eigen hulpverlener kiezen en laat kinderen / jongeren (en hun ouders) eigenaar zijn van hun eigen dossier.

Het kind écht zien

Betekenis voor kinderen, jongeren en ouders

Waar we vandaan komen

Je problemen, belemmeringen en diagnoses staan centraal.

Professionals geven de richting aan. Je krijgt een hulpverlener toegewezen, je moet je verhaal steeds opnieuw vertellen en het lijkt erop dat anderen vooral over jou praten.

Waar we naartoe gaan

Je droom, talenten en ontwikkeling staan centraal.

Jij (en je ouders) zit aan het stuur; je wordt serieus genomen, je maakt je eigen plan, je kiest je hulpverlener en beheert je dossier.

Betekenis voor professionals

Waar we vandaan komen

Je focust op belemmeringen en problemen verminderen.

Je hebt last van de bureaucratische beperkingen van het systeem, protocollen en regels zijn leidend.

Je bent professional, je weet wat nodig is, je praat over in plaats van met kinderen en ouders en jouw specialisme bepaalt of er een match is.

Je gebruikt vakjargon.

Waar we naartoe gaan

Je focust op talenten ontwikkelen. Je denkt in mogelijkheden van het kind en de ouders.

Jij maakt het verschil, doet wat kan en nodig is, ziet protocollen en regels als middel.

Je ziet het kind, de ouders of andere direct betrokkenen als gelijkwaardige partner, helpt hen om zelf de hulpvraag te formuleren en oplossingen te bedenken en je werkt alleen als er een 'klik' is.

'Je levelt', ook in taal, met kinderen en ouders.

Betekenis voor gemeenten

Waar we vandaan komen

Het accent ligt op het beleid, we willen het anders gaan doen.

Je gaat uit van vertrouwen, is goed, controleren is beter: je zorgt voor een zorgvuldige controle om misbruik zo veel mogelijk te voorkomen en risico's te beperken.

Je toetst aanvragen, zodat het budget zorgvuldig wordt toegekend en de juiste hulp wordt geboden aan wie daar recht op heeft.

Je gebruikt vakjargon.

Je organiseert een goede registratie en verantwoording, zodat altijd is na te gaan of de juiste zorg is ingezet en de juiste kosten zijn gemaakt en vergoed.

Waar we naartoe gaan

Het accent ligt op de uitvoering, we gaan het anders doen.

Je gaat uit van vertrouwen je handelt regels en protocollen slechts als een leidraad, omdat goede zorg en ondersteuning aan kinderen en jongeren centraal staat en regels dit nooit in de weg mogen staan.

Je maakt mogelijk dat professionals doen wat nodig is voor het kind door bijvoorbeeld budget voor hulp zonder diagnose in te stellen, preventief investeren, de wijk/cliënt het budget te laten beheren.

Je communiceert in simpele, eenvoudige taal. Ook in brieven, beschikkingen, etc.

Je stimuleert het verminderen van administratieve rompslomp. Je bent gericht op innovatie en vernieuwing.

In verbinding
werken

In verbinding met elkaar doen wat nodig is voor het kind

- Eén huishouden, één plan, één coördinator. Een plan voor alle levensgebieden. De coördinator heeft op termijn beschikking over één ontschot budget om hulp in te zetten.
- Onderwijs, zorg, ondernemers, veiligheid en vrije tijd werken samen in kindgerichte netwerken. Zij vormen coalities met partners en werken buiten de eigen kaders in een gedeelde verantwoordelijkheid aan de hulpvraag van het kind.
- Gemeentelijk beleidsvelden verbinden: jeugd, zorg en ondersteuning, onderwijs en participatie, veiligheid, leefomgeving, sport en cultuur.
- Regels zijn niet leidend, maar een richtlijn. We doen in de eerste plaats wat nodig is voor het kind: snelle zorgverlening, preventief en out-of-the-box werken. Ambitie: ondersteuningsplannen als beschikking, protocol als hulpmiddel.
- Denken in doorgaande ontwikkeling bij overgangen door leeftijd, verhuizing, verandering van school of werk.
- Vertrouwenspersonen (coaches, buddies) als vast aanspreekpunt die continuïteit biedt.

In verbinding werken

Eén huishouden, één plan, één coördinator en op termijn één budget. Niet alleen op jeugdhulp, maar ook zorg, onderwijs, veiligheid en werk. Daar willen we naar toe. Eén persoon die je vertrouwt, die jouw aanspreekpunt is en die bij je blijft en je volgt in je ontwikkeling. Dat zorgt voor de nodige stabiliteit. Partners werken samen in nieuwe coalities met nieuwe initiatieven en zetten flexibele, preventieve en out-of-the-box-oplossingen in en tonen het lef om buiten hun eigen werkterrein te kijken. Regels en procedures zijn niet leidend, maar vormen een richtlijn. Budgetten zijn ontschot. Een lonkend perspectief.

In verbinding werken

Betekenis voor kinderen, jongeren en ouders

Waar we vandaan komen

Je hebt te maken met meerdere hulpverleners en moet telkens opnieuw je verhaal vertellen.

Waar we naartoe gaan

Je hebt een vaste contact- en vertrouwenspersoon.

Betekenis voor professionals

Waar we vandaan komen

Er zijn grenzen aan jouw taak en verantwoordelijkheid.

Jouw organisatie is concurrent van andere organisaties en biedt ondersteuning vanuit eigen specialisme, op de eigen locatie.

Waar we naartoe gaan

Je blijft bij het kind.

Je legt verbindingen met andere professionals en vrijwilligers en werkt samen in coalities, kindgerichte netwerken.

Betekenis voor gemeenten

Waar we vandaan komen

Het is aan de professionals om elkaar te vinden.

Mensen weten niet zo goed waarvoor ze bij wie moeten zijn bij de gemeente.

De gescheiden financieringsstromen die de gemeente van het Rijk ontvangt, bepalen het budget van de gemeente. Voor elke stroom is er een aparte administratie en werkwijze met de aanvragers van die budgetten. Dit creëert hokjes.

Waar we naartoe gaan

Je faciliteert de vorming van een netwerk van professionals, die elkaar kennen en vinden. O.a. door ontmoeting, uitwisseling van ervaringen en informatie over initiatieven bekendheid te geven.

Je bent bereikbaar en je zorgt dat iemand die contact opneemt met de gemeente bij de juiste persoon terecht komt.

Door financiële stromen te verbinden maak je nieuwe verbanden (zorg, onderwijs, ondernemers, veiligheid en vrije tijd) mogelijk.

Aandacht hebben voor de context van het kind

- ▶ Bekijk het kind en zijn vraag in een grotere context. De vraag komt voort uit iemands achtergrond en de omgeving waarin hij is opgegroeid. En die omgeving biedt ook kracht en kansen voor oplossingen.
- ▶ Geef betrokkenen in de omgeving van het kind een rol en positie: zoals andere kinderen en jongeren, ouders, jongerenwerkers, oplettende leraren, sporttrainers, opa's en oma's.
- ▶ Focus op ontwikkeling en niet op problematiek: richt je op ontplooiing, relaties, een daginvulling en perspectief op ontwikkeling en duurzame oplossingen.
- ▶ Aandacht hebben voor de draaglast en draagkracht van ouders en gehele omgeving.

KOERS
Jeugd(hulp)

Aandacht

Bekijk het kind en zijn vraag in een grotere context, want er is altijd zoveel meer dan je aan de buitenkant kunt zien. Want zijn vraag komt voort uit wat het kind heeft meegemaakt in het verleden en heeft meegemaakt in zijn omgeving. Geef die omgeving een rol en positie. Denk bijvoorbeeld aan ouders, andere kinderen en jongeren, jongerenwerkers, oplettende leraren, opa's en oma's. Focus daarbij op de ontwikkeling en niet op de problematiek. Richt je op ontplooiing, relaties, een zinvolle invulling van de dag, perspectief op ontwikkeling en probeer oplossingen te vinden die duurzaam zijn.

Randacht

Betekenis voor kinderen, jongeren en ouders

Waar we vandaan komen

Jouw gezin speelt de hoofdrol.

Waar we naartoe gaan

Jouw omgeving (ouders, vrienden of anderen) doet mee.

Betekenis voor professionals

Waar we vandaan komen

Je werkt met het gezin.

Waar we naartoe gaan

Je betreft de omgeving van het kind.

Betekenis voor gemeenten

Waar we vandaan komen

Je gaat uit van een gezinsplan.

Waar we naartoe gaan

Je gaat uit van een omgevingsplan.

Aandacht

In het gewone leven van het kind werken

- Professionals werken actief in de omgeving van het kind. Wij komen naar jou! En voeren gesprekken op plekken waar jij graag bent.
- Present (aanwezig) zijn in de leefwereld, betekent ook dat je weet wat er speelt, je de sociale kaart / het netwerk kent, je zichtbaar en benaderbaar bent. Je bent aanwezig in het normale leven o.a. via voorliggende voorzieningen zoals sport, onderwijs, culturele voorzieningen, kinderopvang en de sociale basisstructuur. Dit versterkt preventie, vroegsignalering en het bereiken van zorgmijders.
- Professionals leren andere professionals en vrijwilligers in de omgeving van het kind beter kennen en vinden elkaar daardoor makkelijker om samen te werken rond het kind.
- Geef financiële ruimte aan experimenten om budget dichterbij jeugdigen te brengen.
- Blijf ook dichtbij het kind (vangnet) als hij 'uit zorg' komt, organiseer nazorg.

Erbij zijn

Erbij zijn. Werken in het gewone, dagelijkse leven van het kind. Present zijn. In de wijk, daar waar kinderen en jongeren zijn. Op school, bij sportverenigingen, op straat en in contact met jongerenwerkers en andere jongeren. Uit het kantoor en de straat op! En slim gebruikmaken van wat je weet van het kind, de wijk en de omgeving van het kind.

Erbij zijn

Betekenis voor kinderen, jongeren en ouders

Waar we vandaan komen

Je gaat naar de locatie van de zorgorganisatie.

Waar we naartoe gaan

Professionals komen naar jou toe en weten jou te vinden.

Betekenis voor professionals

Waar we vandaan komen

Het kind en de ouders komen naar jou toe, op locatie van jouw organisatie.

Waar we naartoe gaan

Je bent aanwezig (present) in de leefwereld (sport, school, werk, straat, etc) van het kind en de ouders.

Betekenis voor gemeenten

Waar we vandaan komen

Je organiseert zorg in een piramide van 0e, 1e en 2e lijn.

Waar we naartoe gaan

Je haalt de specialistische zorg naar voren, in de wijk. Om hulp te bieden in de omgeving van het kind.

Veiligheid voorop, voor kinderen, ouders, professionals en de omgeving

- ▶ De veiligheid van kinderen vormt altijd de ondergrens.
- ▶ Veiligheid gaat over fysiek én psychisch veilig zijn ('in je hoofd' veilig zijn, voor jezelf en je omgeving).
- ▶ Van ketenaanpak naar gezinsaanpak: helder, snel, er is altijd een (alternatief) hulpaanbod, wachttijd is onacceptabel.
- ▶ Gezamenlijke verantwoordelijkheid met heldere taakverdeling.
- ▶ Vertrouwen op elkaars deskundigheid, respect voor elkaars handelingsmogelijkheden.
- ▶ Als kinderen niet meer thuis kunnen opgroeien, dan in een opvang in een zo normaal mogelijke omgeving.
- ▶ Maak het bespreekbaar: maatschappelijk bewustzijn vergroten: melden minder spannend maken. Motto: liever stevig inzetten bij risico-signalen bijvoorbeeld via de meldcode, dan achteraf te laat bij problemen zijn.
- ▶ Melder centraal: 24/7 bereikbaarheid in crisissituaties, makkelijk melden, altijd terugkoppeling.
- ▶ Risico-signalen eerder in beeld door: aanwezig zijn in de omgeving (zie 'Erbij zijn') en voorspellende waarde van (levensloop)data beter benutten.
- ▶ Bestaanszekerheid op orde, als voorwaarde voor effectieve jeugdhulp.
- ▶ Oog hebben voor diversiteit.

Veiligheid
voorop

KOERS
Jeugd(hulp)

(Het gevoel) veilig (te) zijn, is net als onderdak en inkomen een pijler voor de bestaanszekerheid van het kind. We willen een vlucht naar voren nemen. We zetten stevig in op risico-signalen, zodat we niet te laat zijn bij problemen. Deze signalen moeten we bespreekbaar durven maken en (verplicht) melden. Van leraar, trainer op het sportveld, sociaal werker tot dierenarts. Een crisisdienst die hiervoor 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar is, geen wachttijd heeft en die voor terugkoppeling aan de melder zorgt.

Veiligheid
voorop

Betekenis voor kinderen, jongeren en ouders

Waar we vandaan komen

Jouw veiligheid staat voorop als het uit de hand dreigt te lopen.

Waar we naartoe gaan

Jouw veiligheid staat altijd voorop.

Betekenis voor professionals

Waar we vandaan komen

Je blijft (te) lang wachten als er risico-signalen zijn.

Je draagt bij aan een effectieve ketenaanpak bij crisissituaties.

Waar we naartoe gaan

Je stimuleert dat mensen risico-signalen melden. Liever een keer te snel aan de bel getrokken, dan achteraf te laat erbij zijn. Je maakt melden bespreekbaar en minder spannend.

Je draagt bij aan een effectieve gezinsaanpak bij crisissituaties.

Betekenis voor gemeenten

Waar we vandaan komen

Je brengt risico's in kaart wanneer iemand zich meldt met een hulpvraag.

Er is een drempel om te melden en de melder wordt niet teruggekoppeld.

Waar we naartoe gaan

Je werkt aan het eerder in beeld brengen van risico-signalen door het benutten van data, zoals levensloopdata (intergenerationele problematiek) of financiële data (schulden).

Je stelt de melder centraal: melden is makkelijk, 24/7 bereikbaarheid bij crisis en de melder krijgt altijd een terugkoppeling.

Veiligheid
voorop

Samen met
de jeugd

KOERS Jeugd(hulp)

We hopen dat u geïnspireerd bent door deze Koers Jeugd(hulp). We willen iedereen bedanken die hier een bijdrage aan heeft geleverd. In het najaar van 2017 besluiten de gemeenteraden van de regiogemeenten over deze Koers. De in de Koers genoemde ambities maken wij concreet in een jaarlijkse uitvoeringsagenda als eerste stap om de ambities te realiseren. Ook deze willen wij weer graag samen met u maken.

Bestuurscommissie Jeugd Hart van Brabant, 2017